

BUDJETOINNIN MAALAIJÄRKI – lyhyt oppimäärä

Äänisuunnittelun kokonaisuuteen kuuluu kaikki ennakkosuunnittelusta lopulliseen masteriin saakka, ja mahdollisesti siitäkkin eteenpäin.

Äänisuunnittelijan tulee kyetä budjetoimaan, tai ainakin konsultoimaan kaikkea äänen tarpeisiin liittyvää koko elokuvan kokonaisuudessa. Välittömät ääneen liittyvät kustannukset ovat melko ilmeisiä, kuten kalusto, ääniryhmä, studio jne. Vaikeammin arvioitavat ovat kuitenkin välilliset kustannukset joita joko ääniryhmä tuottaa muille (esim. Liikenteen odottaminen kuvauspaikalla, joka johtaa muiden odottelusta koituviin kustannuksiin), tai muiden tuottamista kustannuksista (esim. Liikenteen melu kuvauspaikalla jonka laantumista ei voi odottaa, ja joka näin ollen johtaa jälkiäänityksiin).

Budjetti ei ole koskaan täysin riippumaton muiden toimista, joten on tärkeää myös huomioida ehdot joiden täytyy toteutua jotta budjetti pitää.

On tärkeää huomioida että palkkakulut ovat aivan eri kategoriassa kuin kalusto- ja muut kulut. Kalustolle ei ole lainsäädännössä ja yleisissä sopimuksissa säädettyä minimisummaa, toisin kuin palkalla. On kuitenkin huomattava että yritys voi tarjouksessa jakaa palkan ja kaluston suhdetta vapaammin sillä tarjous ei määrittele mitä yritys palkansaajalle maksaa.

Palkka

<https://www.teme.fi/fi/tyoelama-ja-toimeentulo/palkat/elokuvapalkat/>

Palkkabudjetti muodostuu palkasta, lomarahasta (+13,5%) ja sivutyökuluista. Mikäli yritys laskuttaa esim. 305,- palkkaa vastaavan summan, määräytyy loppusumma suurin piirtein seuraavasti:

305,-	palkka
<u>122,-</u>	<u>lomarahat ja sivutyökulut (35-40%)</u>
427,-	yhteensä
<u>103,-</u>	<u>+alv. 24%</u>
585,-	YHTEENSÄ (tässä tapauksessa yrittäjä maksaa sotut jne. itse)

Vastaavasti, yksityishenkilön palkkasumma 305,- palkkasummalla, ilman omaa tuloveroa olisi:

305,-	palkka
<u>41,-</u>	<u>lomarahat 13,5%</u>
346,-	yhteensä
	(josta työnantaja vähentää tuloveroprosentin ja pakolliset työntekijän eläkemaksut. Työnantaja maksaa lisäksi sotut ja muut pakolliset palkasta maksettavat kulut)

On siis täysin eri asia puhua palkkasummasta kuin puhua laskutettavasta summasta.

Henkilöresurssit täytyy laskea siten että henkilöstöä ei hukuta työhön. Teho laskee ja budjetti paukkuu. On myös hyvä ajatella siten että mikäli itse (päävastuullisena) esim. sairastuu, joustaa budjetti siten että tarvittava työvoima voidaan palkata tilalle. Toisin sanoen: jokainen yksittäinen äänityöhön liittyvä asia pienimmästä suurimpaan täytyy ajatella ja budjetoida. Muuten käy helposti niin että henkilöstön resursseista puolet kuluu siihen pikkusälään jota kukaan ei tullut ajatelleeksi mutta johon menee yllättävän paljon aikaa.

Tee siis selkeä matriisi eri tehtävistä ja vie ne aikajanelle. Esim. pitkässä jälkityöajassa sama ihminen voi tehdä monta asiaa, lyhyessä työ täytyy jakaa monen henkilön kesken.

Kalusto

Kalusto on usein se budjetin osa-alue josta enemmän neuvotellaan. Mikäli äänisuunnitteluja tekee vuokratilustolla, tulee budjetti tehdä hinnoilla joilla kaluston varmasti saa käyttöönsä. Myös silloin kun äänisuunnittelija itse omistaa kaluston, tulee samaa periaatetta käyttää. Käytännössä kalusto on kuitenkin joustavampi myös kilpailuetuna, jolloin kaluston hinnasta tinkimällä voi olla vahvemmassa asemassa koko keikan saannin kannalta. Tässä kohtaa on kuitenkin muistettava että em. tie ei ole kestävä: aina on joku joka tarjoaa kalustoa halvemmalla. Aina on myös joku joka tarjoaa työtä halvemmalla, vaikka työn hintaa sääteleekin sopimukset. Ei ole hyväksi alalle ja omalle tulevaisuudelle tarjota työtä halvemmalla koska siltä tieltä ei ole paluuta ja se tekee hallaa koko alalle. Ei ole myöskään pitkällä aikavälillä kiitollista saada töitä siksi että tekee halvemmalla kuin muut. Odotukset seuraavat myös hintaa ja kiinnostus pysyy vain niin kauan kunnes joku muu tekee halvemmalla.

Periaatteessa lähtökohta kaluston budjetoinnissa on usein 1%/päivä kaluston ostohinnasta. 4%:lla saa koko viikon. On kuitenkin huomattava että kaluston vakuutuksissa on hyvin vaihtelevia käytäntöjä. Joillakin vuokranantajilla on vakuutukset jotka kattavat vuokralleolon. Toiset nimenomaan sopimuksessa kieltävät vakuuttavansa kaluston. Vuokralleottajan on ehdottomasti tiedettävä missä vakuutusten suhteen mennään, ja myös sovittava tuotantoyhtiön kanssa kuka vastaa mahdollisista rikkoontumisista.

Jatkuu.....

Erittelyt

Palkat

- kuvauksiin liittyvä
  - ennakkosuunnittelu
  - kuvaukset
  - jälkihoito
  - muu mahdollinen (tutustumismatkat jne. Jolleivat sisälly aiemmin mainittuihin)
- jälkitöihin liittyvä
  - ennakkosuunnittelu
  - jälkityön vaiheet
  - jälkihoito
  - muu mahdollinen

Kalusto, tilat ja muut resurssit

- kuvauksiin liittyvä
  - ennakkosuunnittelu
  - kuvaukset
  - jälkihoito
  - muu mahdollinen (tutustumismatkat jne. Jolleivat sisälly aiemmin mainittuihin)
- jälkitöihin liittyvä
  - ennakkosuunnittelu
  - jälkityön vaiheet
  - jälkihoito
  - muu mahdollinen